

Η Ψυχαγωγία των Σουφλιωτών

Η ψυχαγωγία των Σουφλιωτών περισσένα χρόνια δεν είχε καμία σχέση με την σημερινή. Η διασκέδαση ήταν οι μαχαλάδες, τα νυχτέρια, οι χοροί στις πλατείες, οι γάμοι, τα βαφτίσια, οι ονομαστικές γιορτές και τα πανηγύρια.

Μαχαλάδες. Στον καιρό της Ταυρικής σκλαβιάς, που φυσικά οι γυναίκες και τα κορίτσια δεν ήταν εύκολο-στην πραγματικότητα ήταν αδύνατο- να βγούν έξω για να κάνουν περίπατο ή να κάνουν μια βόλτα, είχαν άλλου είδους συγκεντρώσεις τους μαχαλάδες. Αυτοί γινόταν πάντα τις καθημερινές και δχι τις Κυριακές ή τις γιορτές, αμέσως μετά το μεσημεριανό φαγητό με το εργόχειρο στο χέρι και περνούσαν τις ώρες τους από σπίτι σε σπίτι σχολιάζοντας την επικαιρότητα, πλένοντας, ενώ οι γεροντότερες διηγούνταν διάφορες ιστορίες. Η πιο συνηθισμένη δουλειά που θα έπερναν οι γυναίκες μαζί τους στο μαχαλά ήταν ή ρόκα με την οποία θα έγνεθαν το μαλλί ή το βαμβάκι τους. Ο μαχαλάς κρατούσε ως τη δύση του ήλιου και ύστερα οι γυναίκες μαζεμένες δύπις είχαν ηάει θα γυρνούσαν στα σπίτια τους που ήταν κοντά το ένα με το άλλο. Στις καθαρά γυναικείες αυτές συγκεντρώσεις προσφέρονταν για κέρασμα, βρασμένα καλαμπόκια, πατλάκες /ποι-κόρν/, βρασμένο ή **ψητό** στο φούρνο κολοκύθι και μάλιστα "μπάλκαρπα" γλυκό και καφές. Ιδιαίτερους μαχαλάδες έκαναν και τα κορίτσια μεταξύ τους και πάντα με τις δουλειές τους που ήταν κυρίως πλέξιμο καλτσών, δαντελών και αντικειμένων που θα τους χρησίμευαν για να ολοκληρώσουν σιγά-σιγά την προίκα τους. Συχνά και οι γυναίκες και τα κορίτσια, σταματούσαν τη δουλειά για να το ρίξουν στο χορό και στό τραγούδι γιατί δεν υπήρχαν όργανα για να τα χρησιμοποιήσουν γιαυτό το σκοπό. Η γκάτη-ντα χρησιμοποιούνταν μόνο στις λαϊκές συγκεντρώσεις στις πλατείες. Δύο απότα τραγούδια που λέγονταν ήταν τα εξής:

1. Κάτω στην άσπρη πέτρα στο κρύο το νερό σκοτώσαν το Γιαννάκη τουν μοναχογυιό.
Τούρκοι τουν λουγυρνούσαν κι Ρουμαίοι τουν κλαίν κάθιουντει παντριμένες κι τουν τραγουδούν κι δυο καλές κουπέλιες τουν μοιρολογούν.
Γιαννάκη μ'δεν έχ'ς μάνα, δεν έχεις αδερφή δεν έχ'ς καλή γυναίκα νάρθει να σε δεί.
Εγώ κι μάνα **έχων**, έχου κι αδερφή
έχου καλή γυναίκα γι αυτ' απέρχιτει
μι δυο πιδιά στα χέρια του τρίτου στην κοιλιά.
2. Νι δω στουν πέρα **μαχαλά** κι κει στην κάτ' τη γειτουνιά φύτρουσει μια τριανταφυλλιά κι άπλουσει κλώνους κι κλουν κι σκέπασει τη γειτουνιά, τη γειτουνιά τ' αρχόντισσα και την αρχοντοπούλισσα.
Ακούς μουρή γειτόνισσα αλήθεια γω σι παίνεσα να πεις τη θυγατέρα σου να μη λουστεί να μη πλεχτεί όξου μιριά να μην ιβγεί θα την ιδεί η γιόκας μου.
Τρελαίνιτει λουλαίνιτει, μαχαίρι μαχερώνιτει κι γίνητει γης κι χώματα και πετροκυλίσματα.

Ένα χαρακτηριστικό δημοσίευμα για τον μαχαλά στο παλιό Σουφλί είναι και το παρακάτω γραμμένο στη Σουφλιώτικη διάλεκτο:

Ένα κιντί σε μια αυλή

Ένα κιντί για μαχαλά
μαζόκκαν τα κουρτσούδια
μέσ' στς αντασίνας την αυλή
πώχ' δέντρα κι λουλούδια.

Σύκ' αραθόμσαν για να φαν
κι μαχαλά να κάμουν
τζάφτις, μασάλια για να πούν
να πάξουν: να γελάσουν.

Ζάλαχου σήκουσαν πουλύ
τα χάχανα που είχαν
σήκουσαν ούλου του Σουφλί^ς
ξισήκουσαν τουν κόσμουν.

Πουλύς τζιαφάς πουλύ κακό^ς
τζιαβαλιάσμός μεγάλους
πουλύ μπαμπάτσκου γκιουρουλτέ^ς
ως του Κιπλί νταγιάντσει.

Μπάμπου μέσ' στ' γκάβια τς ζάρουνει
κι δεν παραμπουρούσει
σέρνουνταν θάμα τ' π' τ' θιρμασιά
θάματ' τ' αυγά κλουσούσει.

Βούζαν τ' αυτιά τς π' του ζάλαχου
μπαϊλτσει τσιντζικώθκει
μα 'κόμα έκαμνει καργιάτ'
να τα μαλώσ' δεν κίγτσει.

Μ' κι κείνα θα γιαναντνά
μπαγ' ρτζαν βουρουλτσμένα
απδούσαν τζιαβαλιάζουνταν
θαν' πλιά λουλουπαρμένα.

Κι ανάμισα στα χάχανα
κι μπούχανα που είχαν
του γνώρου εδουσει μπουμπάς
που τ' ν αμπουρά κι βήχ' σει.

Θάματ' ακούσκει ρώπουτους.
Σώπατει. Για να δγιούμει.
Μπουμπάς ζουμ έρτει θάματεις
τάχατις τι χαλεύει.

Σώπασαν ούλα μούλουξαν
σαν ήρθει κουρκουντάβας.
Μαζόκκαν μέσ' στα κάφκαλατς
ζάρουξαν σα μαντιάκια.

Γιατζουφιασμένους ντιούντιους ζουν
σέβ' κει σ' ν αυλή θα μπόντους.
Μα θαν τα λόγιασει μπιρντέν
άλλαξει του σουράτι τέ.

Καλώς τα πλακδούδια μου
καλώς τα τα μπιλμπίλια μου
μι πιο νιέτ' μαζώχ' κητει
κι άτζιαμπα καρκαλιώστει.

Θεία Μουλιώ μας έταξει
πόψι να μας κιράσει
π' τα λιμπισμένα σύκα σας
πούνει θα μπαμπαλιώρεις.

Άλλου δε χάλιψει ν' ακούσ'
θάματ' τουν τσιούμσει στρέκλους
Σαλντάει καρσί σι μια συκιά
μπουλάστ' σι να μαζώνει.

Τρεις ήταν ούλις οι συκιές
ζ' γκ' ν ζ' γκ' ν γιουμάτις
μπαμπάτσκα σύκα είχανει
θιμιλιουμένις ζιούπις.

Τσιπ τοιβιρέ τις έφιρει
να πάρ' τα γινουμένα,
να πάρ τις ζιούπις τ' σ μαλακιές
κι τα πουλύ φτασμένα.

Γκιρντέζουνταν κι ρέχνουνταν
καγκ' ρτσει τα κουτσιάνια τς
κι τάβανει μι του ουσούλ
σι μια πλιμέν' τσιαμπράνα.

Ξιζαβρακώθκει ντίμπιντιου
απ' του πουλύ του γκέρτσμα τ'
πουδέν πουδέν σμαζώνουνταν
να μη του κατσιουρντήσει.

Να μη του σουρουντέζουμει
κι ε' νίζ' του λακ' ρυτί μας
κοφτά κοφτά γιόμσει του πνάκ'
ντουρούκ' ως τα κασνάκια τ'

Έλατει σιμιρούδις ζουμ
κόζιακστει σεις μπιλμπίλια μ'
μαχμόζκις ζιούπις χάφ' τι τις
ως που να μπουλαντίστει.

Κι κείνα ούλα κλούμουσαν
κόζιαξαν χ' ντσια χ' ντσια
ζιούπις καπτούσαν που του π' νάκ'
να φαν να ξικουπιάσουν.

Θα λιμαγμένα ξχαφταν
ξχαφταν κι τσιπλέντζαν
να τάγλιπεις που μια μιρά
θάματ' ήταν γκζιουνούδια.

Η μπάμπου τα λιμπίζουνταν
κι ας δεν παραμπουρούσει,
κι ντιούντιους τα καμάρουνει
κι του λουλά τ' τραβούσει.

'Αλλο ένα δημοσίευμα για το μαχαλά είναι και το παρακάτω:
Μαχαλάς στου σουκάκ'

Θεία Μουλιώ απ' του μπιρντέ
αγνάντιβει που μέσα
τάγλιπει κι τσανάτσιρνει
μι του τσιμπίσ' που γέν' γταν.

- Καλησπέρα σας γναίκεις, κάλους κάμτει.
- Καλουσόρσεις Παγούνου.
- Αγνάντσα απ' του τζιαμούδ' κι σας είδγια. Τι πουλιουμάτει;
- Γω πλέκου τ' ντούντιου μ' τα τσιαράπια .Τα καλάμια είνει γιρά, φκιάνου τα δάχλα κι τις φτέρνεις.
- Γω συμπιθέρα φκιάνου φανέλλα για τουν Πουστόλ:
- Γω κλώθου λίγου Μάρτ: Θα γυψάνουμει μπόζγαβεις κουβέρτεις κι η νυφούδα χαλέβ' να βάλουμει κιφαλάρια μι Μάρτ:
- Άκστει να σας πω, δτ' φκιάντει να του φκιάντει μιρακλίδικου κι σαρμπέζκου. Μη σαν ικεί τις Τασιάς τ' θυγατέρα, έγνηθει άλλου φτηνό κι άλλου χουντρό.Τ' ν ουρμήνηφα να γνέθ' πουγάλια πουγάλια ώσπου να μάθ: Μ' δεν αγκλαντίζ' κι μ' λέει " ας θεία Παγούνου στου γίφαμα τσίντζα θα πάει στην κουλουμπούνα κι κουλουμπούνα στην τσίντζα κι του πανί θα γέν' καλ
- Συ λάμπου δε φκιειάνς τίπουτα;
- Μένα δλέβ' τύχη μ: Απουσταίνου μουρή κ' ουκνεύου καμπόσου, μπιζέρσα τέ δλειές.
- Φάναξτει απέδου για απ' τ' ν' αστριχούδα κι τ' Χρύσου.
- 'Ασταν, άσταν αυτήν , τ' ν είδγια πάεινει την κατσίκα τ' σ στουν πούρτσιου. 'Αντι γω να πααίνου να φκιάσου τσιουρβατζούδ' κουτσιανούδια. Τουν φκιάνου αρούτσ' κου για να μουσκεύουμει τα ξηρουκόματα. Θα τουν ξυδουκόφου κιόλας.
- 'Εφκιασα γω κατ' ρουσνίτσια. Πάπουζουμ 'δεν έχ' δόντια κι τ' αρέζ' πουλύ Του ουγιούν να πιρνάει του μπαρσάκι να γιουμίζ'.
- Σκάστει μουρή, ούλου για τα φαϊά σας χουρατέβτει. 'Ιχ κάϊρ: 'Ενα μπου γάζ' δε θα του φκιάσκει κουμάντου; Κάπτστει ένα πράσου που του γιούρτ μι λίγου αλάτ' ύστρα κι λίγου σιουρμπέτ: 'Αϊντι.
- Θεία Πουστουλιά κείν' τα καραμηλούτά που γύφανεις, τ' αναβόδ' πως γένιτει Μια απου μπρουστά κι δυο απού πίσου ή δυο απού μπρουστά κι μια απού πίσου;
- Να μοι φανάξ' σ να σ' δειξου.
- Θκιά μας Βέργου γύφανει κάτ' καλά σαντρατσούδγια για μπιντένεις, τι να σας πω.
- Μούρ γναίκεις θα σας πω κ'ένα χόσ' κου που άκσα. Κείν' θκιά σας μουρ' λάμπου, είπαν τ' ν νύχτα μι τουν άνδρα τ' σ κ' μάτει γκόλιαβ'.
- Παγούνου. 'Αϊντι μουρή θα σ' μαζουχτείς καμιά φ'ρα απ' του σουκάκ' κι απ' τα μασάλια να φάμει τουν τσιουρβά μας.

Νυχτέρια

Οι κάτοικοι του Σουφλίου δλοι γνήσιοι 'Ελληνες, στα χρόνια τα παλιά ζούσαν με αγάπη και ομόνοια και το δνειρό τους ήταν πως να ελευθερωθούν από τον Τσουρκικό ζυγό και να ενωθούν με την ψητέρα 'Ελλάδα. 'Ένα από τα μέσα που χρησιμοποιούσαν για να έρχονται σε επικοινωνία μεταξύ τους ήταν και τα λεγόμενα " νυχτέρια". που γινόντουσαν κατά την διάρκεια του χειμώνα και στα οποία έπαιρναν μέρος άνδρες και γυναίκες, συγγενείς Ιδίως αλλά και φίλοι. Παιδιά, αγόρια και κορίτσια, δεν έπαιρναν ποτέ μέρος σε τέτοιες συγκεντρώσεις, κι αν πήγαιναν σε συγγενικά τους σπίτια θα

πήγαιναν πάντοτε με αυστηρή παρακολούθηση. Στις συγκεντρώσεις αυτές των νυχτεριών που πολλές φορές οι γυναίκες καθόντουσαν χωριστά από τους άνδρες η κύρια απασχόληση τους ήταν ή ρόκα και η μαρδλκα. Και τη μεν ρόκα τη χρησιμοποιούσαν για να γνέθουν το βακβάκι ενώ η μαρόλκα ήταν για το γνέσιμο του μαλλιού, που το ετοίμαζαν πάλι μόνες τους στα σπίτια τους. Είχαν επίσης και το τσικρίκι με το οποίο ξεκουκούτσιαζαν το βαμβάκι και και έπειτα τό άνοιγαν με τα χέρια τους. Στο τέλος το στέβαζαν σε ειδικό δοξάρι με χορδή από ζώα που και αυτό μόνες τους το κατασκεύαζαν.

Για το μαλλί είχαν τη λανάρα με την οποία το λανάριζαν και το έκαναν τέλιούπες και το έγνεθαν με τη μαρόλκα. Η μαρόλκα ήταν μια ξύλινη βέργα που απέληγε σε αιχμή με τρεις διακλαδώσεις. Οι άνδρες κάθονταν ξεχωριστά και το έριχναν στο πιοτό. Συνήθως προσφέρονταν κρασί άφθονο σε μια χωμάτινη κούπα ή σε κανάτα από την οποία έπιναν δύο στη σειρά. Έκει μέσα στο εύθυμο αυτό περιβάλλον λυνόντουσαν δύο τα ζητήματα και λαμβάνονταν δύες οι αποφάσεις.

Κατά την διάρκεια του νυχτεριού προσφέρονταν σε δύος καλαμπόκια βρασμένα μέσα σε "μσούρες" /χωμάτινα πιάτα/ που τα πασπάλιζαν από πάνω με ζάχαρη ή έβαζαν πετιμέζι. Επίσης προσφέρονταν πατλάκες, χαλβάς, μηκίκια, κατσιαμάκι, μουσταλευριά, σταφλαρμιά, χαρονταλιά, ριτσέλια, πετιμέζι, σκίσματα από αποξηραμένα φρούτα, βρασμένα κυδώνια, καρύδια, μελιτζανάκι γλυκό. Μεζέ δες από δερματίσιο ή τουλουμίσιο τυρί, τα χοιρινά λουκάνικα, μπριζόλες, παστός και κρεατικά. Όλα τα σπίτια πλούσια και φτωχά είχαν άφθονα προϊόντα από την παραγωγή τους καθώς τα κουκούλια και το κρασί που πουλιούνταν σε ικανοποιητικές τιμές καθώς και τα φασόλια και ορισμένα άλλα αγροτικά, προϊόντα εξασφάλιζαν τη συντήρησή τους.

Πολλές φορές κατά τα νυχτέρια εάν δεν είχαν κάποιο γνωστό μουσικό δικό τους, πλήρωναν έναν από τους μουσικούς που έπαιζαν κάποιο όργανο στους δημόσιους χορούς ή στους γάμους. Αυτές τα μουσικά όργανα ήταν η λύρα, τα νταούλια, η γκάιντα, το κλαρίνο, το βιολί και η λατέρνα. Τους ορνανούνταν τους πλήρωναν με το καθοριζόμενο ποσό και τους φιλοδωρούσαν επί πλέον κολλώντας το νόμισμα στο μέσωπό τους ή ρίχνοντάς το στη τζέπη τους. Ανάμεσα σ' αυτούς τους μουσικούς ο πιο λαοφιλής ήταν ο γέρο- λυράρης Αγουραστές ή Γκουτές. Με τη συνοδεία των μουσικών οργάνων άρχιζαν και τα τραγούδια που τα έλεγαν οι πιο καλίφωνοι της παρέας.

'Ενα από αυτά ήταν και το παρακάτω:

Σαράντα παλημάρια κι ένας γεροντάκος, κι ένας γεροντάκος, κάθισαν κι μιτρώντει ποιος θα πάρει τη Μαρία τ' Μαρία την καραγκιόζα.

Κι έπεισε του γέρου και την παίρν' ου γέρους κι την πάει στ' αμπέλι κι της κάνει κριββάτι, κριββάτι για να κοιμάτει.

Κι αποκοιμιέτε ο γέρους κι έφυγει η Μαρία, κι έφυγει η Μαρία κι πάει στου παλλημάρι. Κι ξυπνάει ου γέρους κι σκουπίζ' τις τσιούμπλις, κι σκουπίζ' τις τσιούμπλις κι ρουφάει τις μύξες, κι ρουτάει τ' αηδόνια, τα πετροχειλιδόνια: Δεν είδγιτει τ' Μαρία, τ' Μαρία την καραγκιόζα;

Κατά τα νυχτέρια εκτός από τα τραγούδια και το χορό, διηγούνταν και διάφορα ανέκδοτα, παραμύθια, ιστορίες για τον Ιωσήφ, τον Λετεφρή, τον Οδισέα κ.λ.π.. Έλεγχαν αινίγματα, σόκιν, γλωσσοδέτες, έπαιζαν διάφορα παιγνίδια δύπως τον κόμπο, το λέλιακα, το δαχτυλίδι, κούκος ή άνεμος, και διάφορα χαρτοπαιγνία. Τα γέλια αντηχούσαν σε δύο τη γειτονιά.

Τα περισσότερα σπίτια φωτίζονταν με δαδιά. Γιαυτό πήγαιναν στα νυχτεριά με σπαρματέτα μέσα σε ειδικά φαναράκια. Ήπροστά πήγαινε ο αργός της οικογένειας κρατώντας στο ένα χερί το φαναράκι και στο άλλο ένα χοντρό ραβδί από κρανιά και πίσω του δύο η οικογένεια. Στο γυριστ

δύμας που γίνονταν αργά τη νύχτα, τους έπιανε φόβος από τα φαντάσματα. Αυτό γινόταν μέχρι το 1929 που ήρθε στην πόλη το ηλεκτρικό ρεύμα. Πολλοί επιτήδειοι εκμεταλλευόμενοι τον φόβο αυτό με διάφορα τεχνάσματα δημιουργούσαν πανικό.

Τέτοιες ιστορίες και ανέκδοτα νυχτεριών κυκλοφορούν πολλά από τότε. Θα αναφέρουμε μερικά.

Ένας τύπος που γνώριζε δτι δταν θα έφευγαν οι νυχτέριοι θα περνούσαν μπροστά α. δ το σπίτι του, από νωρίς εφοδιάστηκε με ένα μακρύ σχοινί και 4-5 γυναικεία πουκάμισα. Σε ορισμένη ώρα της νύχτας πριν νη διαλυθούν οι νυχτέριοι έδεσε τη μια άκρη του σχοινιού από το παράθυρο του αντικρυνθού σπιτιού πέρασε στο σχοινί τα μανίκια από τα πουκάμισα και κρατώντας την άλλη άκρη από το παράθυρο του δικού του σπιτιού πότε χαλάρωνε και πότε τέντωνε πέρα δώθε το σχοινί. Έτσι τα άσπρα πουκάμισα στο σκοτάδι της νύχτας φαίνονταν νεράϊδες, να χορεύουν. Όταν περνώντας οι νυχτέριοι έβλεπαν από αρκετή απόσταση τα κινούμενα πουκάμισα, τα νόμιζαν για νεράϊδες. "Διέτει ρε ικεί απάν στοιχειά ρε. Θέβγατει να φεύγουμει αγλήγουρα". Και κατάφοβοι έτρεχαν δπου ο καθένας γνώριζε συγγενικό του σπίτι για να κρυφτούν, σβαρνίζοντας τα μωρά και κλαίγοντας οι γυναίκες και τους πότεζαν εκεί με αρμύρα. Το μέρος εκείνο θεωρούνταν στοιχειωμένο ώσπου κατόρθωσαν μερικοί τολμηροί να ανακαλύψουντο κόλπο και γελούσαν δλοι με τα συβάντα.

Ένας άλλος είχε ετοιμάσει από νωρίς μερικές χελώνες, τις κόβλησε στη ράχη μερικά κεριά και την ωρισμένη ώρα που ακούονταν ο θόρυβος και τα βήματα των νυχτέριων εκαπέλυε από μέσα φωτεινή χελώνα. Όταν οι νυχτέριοι από μακριά έβλεπαν το κινούμενο φως, έτρεχαν δσο βαστούσαν τα κότσια τους για να σωθούν από το φάντασμα που τους κυνηγούσε. Ωσπου και πάλι ανακαλύπτονταν από τους τολμηρούς και αυτό το τέχνασμα.

Κάποιος άλλος πήρε σφυρίχτρες διαφόρων ήχων και βεγγαλικά. Κρύβονταν πίσω από ένα τοίχο ή πηγάδι ή φράχτη και δταν έβλεπε δτι πλησίαζαν οι νυχτέριοι σφύριζε με μεγάλο θόρυβο και έριχνε τα βεγγαλικά στον αέρα. Οι νυχτέριοι δταν αντιλαμβάνονταν το φάντασμα το έβαζαν στα πόδια. Πολλοί ξενυχτούσαν και διανυκτέρευαν σε ξένα σπίτια ώσπου γίνονταν και πάλι γνωστό το φοβερό τέρας και ησύχαζε ο κόσμος.

Πολλές φορές τα αστεία αυτά είχαν περισσότερο δυσάρεστα αποτελέσματα. Διηγούνται πως ένας που έκαμνε το φάντασμα τυλιγμένος με άσπρο σεντόνι, σκι τώθηκε από έναν κυνηγό σαν φάντασμα. Όταν έγινε αντιληπτό ήταν αργά.

Κάποιος άλλος σε ένα νυχτέριο έβαλε στοίχημα δτι δεν φοβάται και τον έστειλαν τα μεσάνυχτα στο νεκροταφείο να μπήξει ένα μαχαίρι. Μπήγωντας το μαχαίρι πάνω στη βιασύνη του κάρφωσε και την άκρη της κάπας του. Τραβώντας να φύγει νόμισε δτι τον τραβούσε το φάντασμα, έσκασε η χολή του και πέθανε. επί τόπου από το φόβο του. Όταν οι φίλοι του είδαν δτι αργούσε να γυρίσει πήγαν στο νεκροταφείο με φανάρια και τον βρήκαν νεκρό.

Αυτά γινόταν στα δύσκολα χρόνια της Τουρκοκρατίας αλλά και αργότερα διασκεδάζοντας στα νυχτέρια ή συζητώντας θέματα επαγγελματικά, της καθημερινής ζωής, εθνικά, χορεύοντας με πατριωτικά τραγούδια, λέγοντας ανέκδοτα, αινίγματα κ.λ.π. Μερικά από τα αινίγματα που λέγονταν στα νυχτέρια ήταν : 1/ Άντα φάου ξύλου θρέφουμι άντα πιει νιρό πιθαίνου/φωτιά/. 2/ Άσπρου άσπρου σαν τυρί κι τυρί δεν είνει. έχει τ' πουντικού νουρά κι πουντίκι δεν είνει./ρεπάνι/ 3/. Έχω ένα βαρελάκι έχει δυο λογιών κρασάκι /αυγό/. 4/ Ψηλός φηλός καλόγιρους μι δίχου κουκαλάκια/καπνός/ 5/. Κλειδώνου μανταλώνου, τουν κλέφτη μέσα τουν βρίσκου /ήλιος/.

Καλαμπούρια, πειράγματα, τραγούδια καθαρά Σουφλιώτικα και στο τέλος ο χορός με τη "Σουλτάνα Σουφλιουτούδα".

Ένα δημοσίευμα που αναφέρεται σε νυχτέριο στην τοπική διάλεκτο είναι και το παρακάτω:

Μια φ'ρα κι ένα κιρδ δυο αδιρφές κιρασμένιες/αρραβωνιασμένες/ πήγαν να νυχτηρέψουν στ' μπούλιου τές την παντριμέν· Μπουμπάς τ'ς προυβόδσ'σει μαζ τ'ς κι του μικρότερου του γυιό τό, για να δγιεί άμα θα πάν οι γιακλήδις τ'ς/αρραβωνιαστικοί/. Αργά τ' νυχτα πήγαν στου νυχτέριου κι γιακλήδις. Τότε ο μικρότερους αδυρφός λέι κρυφά στ'ν αδιρφή τό "Μπούλιου, τι θέλουν αυτοί ιδώ; Μπουμπάς μαλών! Να τ'ς διώξες.". Παίριν μπούλιου του μασιά κι -τάχατις γανιασμέν'- μαλών' τ'ς γιακλήδις. "Αντι για σεις να γκριμ' στήτει." Άι πα να φάτει λάδ' κινα πάτει απ' του κιλάρ. Απ' τ' ρουδιά είν' αμπουρά βρε γαϊδάρ' τρανού.". Κατέβασαν τα μούτρα τ' γιακλήδις κι έφ'καν. Τότε λέει κι στου μικρότερου τουν αδιρφό τ'ς. "Γιακλήδις έφ'καν άιντι τώρα να κοιμ' θεές κι συ. Τουν έστρουσει κι υμοιθ'κει. Γιακλήδις ξαναγύρσαν κι νυχτέριφαν. Τ'ν άλλ' τ' μέρα Μπουμπάς ρουτάει του πιδί τό "Τι γίνκει φες βρε; Ήρθαν στου νυχτέριου κι γιακλήδως;". "Ήρθαν για άμα μπούλιουμ κάπ' τσει του μασιά κι τ'ς έδιουξει.". "Τι τ'ς ζήτιγει; "Άι πα να φάτει λάδ' κι να πάτει απ' του κιλάρ".

Μπουμπάς ξηρουκατάπχει του σάλιου τ' δεν του φτουρούσει. Μια μέρα αντ πήγει μιγάλ' αδιρφή στου παρτικό τ'ς δε βάσταξει κι τ'ς είπει: "Αμ κι σύ θυγατέρα γέν' τει τόσου μάλουμα στ' γιακλήδις. "Ναφάτει λάδ' κι να πάτει απ' του κιλάρ". Τ'ς θυγατέρας τα μούτρα έπισαν απ' τ'ν αντρουπή.

Οι χοροί στις πλατείες.

Τις γιορτές και τα Δαββατοκύριακα η διασκέδαση γινόταν στις μικροπλατέες των συνοικιών με κανένα κλαρίνο ή γκάιντα και πολλές φορές γίνονταν χορός με τους ήχους της αξέχαστης λατέρνας /με το πορτρέτο της Γενοβέφας/ και το τραγούδι εκείνο το αλησμόνητο :"Σκότωσαν τον Γιαγκούλα μας στο φηλό βουνό, τον έκλαιγε η μάνα του, τον έκλαιγα και γω". Χόρευαν οι μεγάλοι και οι μικροί έτρεχαν γύρω γύρω και μέσα από τους κύκλους διασκεδάζοντας με τον τρόπο τους. Πολλοί παπούδες έφερναν και κανένα βαρελάκι κρασί και ή γεμάτη κανάτα έκανε το γύρο πολλές φορές.

Το ίδιο γινόταν στους γάμους, στα βαφτίσια, στις ονομαστικές γιορτές και στα πανηγύρια. Αργότερα για τους νέους δημιουργήθηκε η βόλτα στο σιδηροδρομικό σταθμό πρώτα και αργότερα μεταφέρθηκε στον κεντρικό δρόμο της αγοράς μπροστά στα ζαχαροπλαστεία.

Στις ονομαστικές γιορτές τα τραπέζια ήταν στρωμένα με τα καλύτερα φαγητά και γλυκά. Τα Σουφλιώτικα κρασιά και το τσίπουρο πάντα είχαν τον πρώτο λόγο.

Στους γάμους που διαρκούσαν μια εβδομάδα γίνονταν πολύ όμορφα γλέντι

Στην εξοχή οι Σουφλιώτες πήγαιναν τακτικά. Φόρτωναν την οικογένεια στο αμάξι και πήγαιναν στου Κακαλή το ποτάμι. Εκεί έψηναν αρνιά καί μέχρι το σούρουπο χόρευαν και τραγουδούσαν με τη συνοδεία της γκάιντας.

Τα πανηγύρια ήταν ο τόπος όπου μαζεύονταν πλήθος κόσμου, που εκτός από τα φώνια του διασκέδαζε. Ήδω έρχονταν μονσικοί από ολόκληρη τη Θράκη και έπαιζαν από τρεις έως έξι ημέρες. Σημείο αναφοράς όλων των πανηγυριών ήταν ο τσιρλοχαλβάς /ένα αφρώδες άσπρο γλύκισμα/ το οποίο σερβίριζαν σε ένα κομμάτι χαρτιού. Τον παρασκεύαζε ο Αριστοτέλης /Τιτέλις/ Μπαμπάρας

Μια άλλη διασκέδαση που έκρυψε συγκίνηση και τρυφερότητα μοναδική ήταν και οι καντάδες που γίνονταν παλαιότερα αλλά και λίγο αργότερα στα χρόνια του μεσοπολέμου και μετά τον πόλεμο.

Μια γραφικότητα και ομορφιά από το παλιό όνυφρό της να τα "χέλια δέντρα", που βέβαια δεν υπάρχουν σήμερα, δύναται να υπάρχει και το παλιό κτίριο του σταθμού, οι βρύσες επίσης γειτονιές, ο χιλιόχρονος πλάτανος μπροστά στον Αιγαίνων και οι μουριές στους δρόμους. Μένουν, μόνο επί μνήμη των παλιών σαν ένα σύμβολο μιας άλλης εποχής που τόσο έντονα και αληθινά έζησαν που σβήνει σιγά σιγά.

Ήταν η φωλιά των παιδικών παιγνιδιών που το μικρό δάσος καλοκαίρια και χειμώνες αγκάλιαζε με μια φροντίδα μητρική την παιδική εφευρετικότητα και ευαισθησία. Άργοτερα στέγασε χορευτικό κέντρο. Έπι Σπαθάρη είχε γίνει κατασκήνωση των προσκόπων. Κάθε βράδυ οι πυρές φώτιζαν τα αγνά παιδικά πρόσωπα που γεμάτα περιέργεια κι έξαφη παρακολουθούσαν το "μπαγκέρα" να τους μιλά για τους θρύλους του δάσους. Μα το μικρό δάσος στέγασε κάποτε και τα πρώτα φοβισμένα ραντεβού. Τη λαχτάρα και τη γοντεία ενδές πρωτόγνωρου κόσμου. Τα πρώτα χτυποκάρδια ανάμεσα στους αιωνόβιους γίγαντες που τα φηλά τους φυλλώματα φιθύριζαν με το ανάλαφρο αεράκι το αιώνιο τραγούδι της ζωής. Όμως τα "χέλια δέντρα" δεν υπάρχουν πια. Όσοι ακόμα τα θυμούνται περνούν βουβού προσκυνητές απ' το άχαρο πια εκείνο μέρος και θυμούνται τα λόγια του ποιητή: "Το δάσος που λαχτάριζες ώσπου να το περάσεις, τώρα να ντο ξεχάσεις διαβάτη αποσπερνέ."

Η βόλτα που αναφέραμε παραπάνω ήταν το γεγονός του Σαββατοκύριακου. Νωρίς νωρίς με την καμπάνα του εσπερινού παραπούνταν δλες οι δουλιές και νέοι, νιές, γέροι και γριές, τα γκαναράδια, δλοι με τα καλά τους συντροφιές κατηφόριζαν για τη βόλτα. Χειμώνα-καλοκαίρι.

Άρχιζε το αργό περιπατητικό πήγανε έλα, το φλέρτ, το παντρολόγημα, το κουτσομπολιό, το συνταίριασμα της παρέας για κάποιο παραπέρα γλέντι. Για εκείνους που διέθεταν ενισχυμένο χαρτζηλίκι ένα γλυκό, παγωγό, γαλαχτούρεκο ήταν το συμπλήρωμα στη γλύκα της βόλτας. Άλλιώς καλό ήταν κι το παγωτό χωνάκι του πλανόδιου παγωτατζή ή τα σπόρια, στραγαλάκια, φυστίκια ή ακόμα ακόμα μια σπαθούδα ή βραχιουνούδα του πάπου Θύμιου.

Στα πεζοδρόμια, στις πόρτες μπροστά, δύσες τύχαινε νά έχουν σπίτι στην αγορά, με τα καρεκλάκια και τα σκαμνάκια τους οι παντρεμένες κυράδες κι τα μικρά περνούσαν από φιλό κόσκινο καθέναν που περνούσε από μπροστά τους. "Είδγιεις-είδγιεις κείνους μια την κείναν, για' αλλους μια τ' ν' άλλ'. Μισκίνικα πράματα". Και τα παρασούκλια στον καθέναν. Τυχερό δύοι κατάφερναν να συνοδέψουν τα κορίτσια τους ώς τα σπίτια τους κοντά. Τώρα πάει και η βόλτα που ξέραμε. Πάει άλλη μια από τις γραφικότητες της πληγής. Στη βόλτα μ' ένα μονάχα πάνω κάτω γέμιζαν τα μάτια σου μορφές, χαμόγελα, ευτυχία. Τώρα ο πολιτισμός έφαγε τις αξίες, τις παραδόσεις και τα έθιμα. Κρίμα.